

FUNDAT Y DIRIGIT PEL PÉRIT AGRONOMO D. FRANCISCO X. TOBELL Y ARGILA.

Surt el primer y tercer diumenge de cada mes.

SUMARI

Secció d' Agricultura pràctica.—Modo de conserva 'l blat.—Memoria sobre l' *Estudi agrícola del Vallès*.—Embut-avisador (fig. 26).
Secció de varietats.—*Remeys casulans*. Propietats de la planta nomenada agram.
Noticias agrícolas.—Conferencias agrícolas dominicals.—Estat de la cullita del vi en Fransa.

PREUS Y PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

UN ANY.	20 RALS.		REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
MITX ANY.	11 »		
TRES MESOS.	6 »		PORTA-FERRISA 18, BAIXOS.

En BARCELONA:—Llibreria de Verdaguer, Rambla, enfront del Liceo; llibreria de Niubó, Espaseria; Riera, Hospital, 19, botiga del Bano, y en las principales llibrerias.

CALENDARI
DE
L' ART DEL PAGÉS,
PEL ANY
1878

SEGONA EDICIÓ.

Adornat ab làminas.

De franch pels subscriptors.

Preu: 6 cuartos.

Se regala als que se suscrigan d' avuy endavant.

SE VEN: en las llibrerías de Verdaguer—Rambla: Puig—Plas-
sa Nova: Niubó—Espasería: Masferrer—Porta-ferrissa; en la pa-
perería de Juan Poch—plassa de la Llana, y en molts punts de
fora.

PER LAS DEMANDAS: en lo carrer del Hospital, 19, y en la Ad-
ministració de L' ART DEL PAGÉS.

AVIS ALS SUSCRIPTORS

Preguém á aquells que no hagin pagat l' import de
la subscripció, fassin lo favor de remetrens lo seu valor
en sellos de correu, si no 'ls es posible realisarho ab
diners, en la Administració de L' ART DEL PAGÉS,
Porta-Ferrissa, 18, baixos.

L' ART DEL PAGÉS.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA.

MODO DE CONSERVÁ 'L BLAT

Interessants per molts conceptes son totas las lleys y medis que tendeixen á aumentar la producció agrícola y digne d' atendre es també tot quant se dirigeix al bon cultiu de las plantas; emperó no ho son menos quasi 'ns atreviriam á dir, los estudis que s' encaminan á la bona conservació dels productos de la terra.

No li basta al pagés fer tots los esforços possibles per obtenir una bona producció y posarla en condicions de venda ó de consum; sino qu' á mes necessita conservar-la en bon estat esperant la ocasió favorable pera donalshi un destino ventatjós que li compensi pingüement tots los sacrificis y afanys.

Los grans d' espiga y particularment lo rey d' entre ells, lo blat, lo mateix que tots los cossos organissats de la naturalesa, están subjectes á una mnnió d' accidents que 'l llansan á perdre y arriban fins á inutilisar los afanys y angunias del pagés.

Sens deturarnos emperó á esplicar la causa d' aquestas contrarietats experimentadas per los grans dels vegetals anomenats, ni 'l curs que segueixen en son desenrotllo, direm qu' en general casi sempre procedeixen de l' humitat propia ó la del ambient en que 's troban y d' una temperatura desigual, pero sempre suficient á determinar los varios fenómens de la putrefacció.

Los grans grillan per efecte de l' humitat y baix l' influencia de la llum y del calor: s' enrancian per la acció del ayre atmos-

férich baix l' influencia del calor en ausencia de l' humitat ambient: se floreix, es á dir, se cubreixen de plantas parásitas, per efecte de l' humitat estancada en ausencia del calor insuficient pera desenrotllar la putrefacció: y últimament per causa de l' humitat propia ó del aygua de vegetació que conservan baix l' influencia de calor atmosférich y en ausencia de l' humitat ambient, s' exposan á ser presa d' una récula d' insectes que causan en los graners danys de molta consideració; insectes quals gérmenes de reproducció son depositats en los mateixos grans per aquesta munió de papallonas que á bon segur hauréu vist voletejar per entre 'ls camps de verdas ó dauradas espigas, pera desenrotllarse mes tart en lo graner y destruir los fruits ab tan desvetllament recullits.

Aixis donchs pera conservar los grans per temps mes ó menys considerable, però sempre superior al que naturalment podeu resistir en las condicions ordinarias, es precis: 1.er recullirlos en estat de complerta maduresa: 2.^{on} deixarlos en la planta segada, tot lo temps possible pera que perdin tota l' humitat sensible: 3.er deixarlos orejar algun temps després d' haberlos separat de la planta, baix l' influencia d' un ayre pur y sech ab l' objecte de que perdin tota l' aygua de vegetació que contenen.

Un medi preventiu conegut ja tal vegada dels agricultors práctichs, desitjabam donar á coneixer als lectors del ART DEL PAGÉS, al comensar aquest escrit.

Lo mencionat médi sino del tot radical en l' extenssió de la paraula, creyem pot donar un lenitiu als accidents que de temps antich aqueixa á aquest preciós grà. Veuslo aquí: Se conduheix lo blat á las golfas que dehuen reunir totas las bonas qualitats possibles pera sa conservació, se col-locat tot en una pila que se cubreix luego ab una capa de dos travessos de dit de gruix, d' arena ó fabons: impeding a aquest tan senzill com económic procediment que 'l blat fermenti (s' escalfi), ó per sa consecuencia que grilli y que 's desenrotllin á causa de la frescor que's manté en l' interior de la pila, los insectes que de lo contrari causarian verdaders estragos per sa prodigiosa facultat de multiplicarse.

Aixó es donchs, estimats pagesos, lo que desitjabam dirvos principalment sobre 'l medi de prevenir los accidents del blat.

Un altre dia, Deu mediant, tractarem mes extensament aquesta cuestió tant important pera l' agricultura, ja que d' ella dependeix en gran part lo pervenir de moltes families y la riqueza de 'ls Estats. Deu vulga que vos penetreu de las ideas aqui mencionadas, y tal vegada allavors no tindreu que plorar las pérdidas dels vostres fruyts, motivadas las mes de las vegadas, per la negligencia, descuit, y reprehensible apatía.

L' HEREU G.

Molins de Rey y Octubre de 1877.

MEMORIA

SOBRE

L' ESTUDI AGRÍCOLA DEL VALLÉS. (1)

III.

De la terra de cultiu.

«Se diu tal volta ab molta rahó, que may se pagan massa caras las bonas terras».
Mr. le Comte de Villeneuve.

Despres de la ressenya geològica del Vallés es deber nostre ocuparnos ab tota estensió del estudi del terreno.

Pera donarnos compte de la gran capa laborable que recubreix aquesta comarca, es precis remontarnos á la época de las grans revolucions, que 'l globo esperimentá.

Habém dit al ocuparnos [de la geologia 'd' aquesta mateixa, que 's compon de terrenos provinents de la formació Ignea, tals son los *granitichs*, y de terrenos de la Sedimentaria, tals son los aluvions moderns, lo terciari miocéno, 'l secundari triássich, y 'l primari siluriá. Aquets terrenos estigueren després subjectes á diverses influencias mecánicas y químicas qu' originaren desagregacions parcials. Entre aquestas influencias son de notá 'ls alsaments interiors, la forma expansiva de l' aigua que 's congela y 's vaporisa; la acció química d' aquesta aigua que penetrant per las cavitats de la terra ariba á grans fondaries ahont adquireix una

(1) Vegintse 'ls números 8 y 10 d' aquesta publicació.

alta temperatura que modifica sa essencia, y favoreix sa acció disolvent, fins arribar després á la superficie pera reaccionar sobre las rocas per medi dels agents quimichs de que 's compon; y per fi ve la acció de las plujas, qu' arrastran de mica en mica 'ls petits trossos de rocas de la montanya al plá; y la del ayre, cual ácit carbonich se combina ab la base de certs silicats, deixant á la sílisse en llibertat.

Los diversos productos de tal desagregació de rocas permaneixent per a densitat á la superficie, va servir sens dubte de suport á ciertas plantas, que segurament caygueren als valls á espensas del vent y las plujas, y formaren depósitos sedimentaris de naturalesa diferent.

Debem atribuir y atribuhim la diferencia qu' existeix entre aquets depósitos á varias causas tals com á la composició de las rocas de que derivan y á las sustancias qu' arrastradas y disoltas per las ayguas, han degut segons sa densitat ó solubilitat, depositarse á distancia mes ó menos gran de las rocas d' ahont procedeixen. Y de tal modo es aixis que no tenim mes que recorrer la comarca y notarém una complerta relació entre la composició de las rocas y 'l terreno de cultiu resultant de sa desagregació. 'Ls terrenos de cultiu antichs á las formacions graníticas del Montseny y sas estribacions de Sant Pere de Vilamajor y Cánoves, y la divisoria entre la Costa y 'l Vallés contenint á Gualba, St. Celoni, Llinás, Cardedeu, La Roca, etc. etc. y las montanyas de La Garriga, Llerona, Bigas; Caldas, etc. etc. son una bona proba de aixó. En aquestas terras trobem la sílisse, la cal, la magnesia, la potassa y l' oxi de ferro. La zona granítich-cuarsosa que de Llinás s' esten fins al Besós en Moncada, 'ns dona 'ls cuars (del cual possehim exel-lents exemplars), y aquet á la vegada la arena y las formacions Silurianas qu' en gran part constituheixen lo Vallés nos produheixen las varietats d' argilas qu' en ell se troban, la greda y las diversas capas calcáreas qu' en alguns punts s' observan.

Per altre part la vegetació ha contribuhit també á la producció de las terras de cultiu. Al cubrirse la superficie de las rocas d' una capa mes ó menos espessa de materias inorgánicas pulverulentas, las plantas comensaren á vegetar normalment.

Y 'ls restos d' aquestas plantas units als *detritus* mineral, han format successivament las capas de terra qu' avuy dia alimentan á la variada vegetació que constituheix la flora de nostra comarca.

Per fi, 'l temps y l' home ab sa esperiencia y treball modificant la composició del terreno ab ausili de la barreja de terras, dels restos de plantas y dels escrements dels animals.

En lo Vallés 'l espessor de la terra de cultiu varia entre alguns centimetres y dos metros y mes en alguns punts, á las primeras se 'ls hi dona 'l nom de *terras primas* ó superficiales y á las segonas lo de *terras fondas* ó de fondo. Dessota d' aquestas es ahont se trova precisament lo terreno primitiu del cual nos habém ocupat ja en la ressenya geológica.

Los terrenos de cultiu del Vallés podém classificals del modo següent:

- 1.er Terras arenosas;
- 2.^{on} Terras argilosas;
- 3.er Terras calcareas;
- 4.^t Terras magnesianas.

Corresponen á la primera clasificació las terras arenisch-argilosas y las cuarsosas. A la segona las terras argilosas, argiloso-arenosas y las argiloso-calcáreas. A la tercera las arenoso-calcáreas y las calcáreas compactas, y á la cuarta las magnesianas.

Donada ja la classificació general dels terrenos de cultiu, que componen la comarca; passém ara á la descripció particular y situació respectiva.

Terrenos arenosos.—En aquesta classe de terrenos predomina la *silisse*; la cual se trova casi sempre combinada ab petitas cantidades d'argila y calisa ó calcárea; unas vegadas te un color fosch y altres es groguenca ó gris á causa del *humus* y l'óxit de ferro que conté.

Aquets terrenos son pel general poch consistentes, permeables y s'escalfan molt facilment; exigeixen major cantidad de fems que las altres terras; y s' regoneixen pel depósit considerable d'arena que s'obté deixantlos en l'aygua.

D' aquesta classe de terrenos cultivables se 'n trovan en lo pais dos menas: las terras arenoso-argilosas y las cuarsosas.

Terrenos arenoso-argilosos.—Aquesta classe de terras es una de las mes fecundas y mes fácils de cultivar, d' aquí la estima en que las tenen los llauradors de nostra comarca.

Com se vulla que pel general se trovan en las petitas valls, entre fortas pendents y constituhint los marges dels rius, rieras y torrents, solen ser molt fértils, sobre tot las primeras capas, á causa de provenir de terrenos d' aluvions moderns frecuentment negats per las ayguas, los que després de las avingudas quedan cuberts de una gran cantidad de *detritus* organichs y llots que 'ls son un adob natural exel-lent.

En nostra comarca 's coneixen ab lo nom de terras de *palench* á causa de la gran cantidad de palets. N' hi ha de bastant fondas, més pel general no exedeixen d' un á dos metros.

Aquestas terras las destinan á blats y forratxes pera lo cual son exel-lentas; lo blat que donan es abundant. de superior calitat y de major pés que 'l d' altres terrenos y la seva farina produheix un pá blanch y gustós. Los forratxes se desentrotllan molt en ellas, son mes superiors, nutritius y ventatjosos que 'ls de las demás terras, perque la abundancia de *palets* y demás pedras qu' entran en sa composició 'ls fá mes permeables y per tant produheixen un forratxe que 'l bestiar 's menja molt bé, y ab lo cual fá grans aumentos.

Dominan aquesta classe de terrenos en los termes de St. Pere, y Vilanova de Vilamajor, Llinás, Cardedeu, La Roca, Canovellas, Granollers, Palou, Montmeló, Parets, Mollet y part dels termes lindants ab lo Mogent Tordera, Congost y Besós,

Terras cuarsosas.—Se trova en aquets terrenos lo cuars en bastant abundancia y en alguns punts pur y cristalisat (en nostras exploracions, hem trobat exel-lents exemplars d' una cristalisació y bellesa notables); pel general son aquets terrenos poch favorables á la cultura y per tant se 'ls destina á vinya y á bosch baix y de construcció.

Aquestas terras se trovan en las vessants de la formació granítica (sau-lonenca) que miran al Nort, corresponen als termes de Llinás, Cardedeu, Vilamajor, La Garriga, Llerona, Bigas, Caldas, La Roca, Montornés, Martorellas y St. Fost.

Pel general lo *granito* ó sauló que forma las rocas d' aquesta part de la comarca es un tant feldespatich y d' aquí que las vinyas qu' en aquesta terra 's plantan dongan exel-lents y abundants vins que gosan de justa fama.

Terrenos argilosos.—Aquesta classe de terrenos son los que mes abundan en lo plá del Vallés y en altres punts de la comarca. Xuclan aquesta classe de terras l' aygua en abundancia, y 'l fanch que 's forma s' asseca dificilment y es un tant impermeable ó poch facil de passarhi la humitat. D' aquí qu' aquesta classe de terrenos sigan frecuentment negats; son frets y generalment se conresan sols en primavera. La gran capacitat d' aquets terrenos, los fá d' una cultura un tant dificil; s' enganxan ó adoreixen fortament á las aradas, y la labor los parteix tan sols en grans terrossos forts, que 's prestan poch á la sembra: 'l pagés deu emplear tots los medis conduhents á subdividir aquestas terras ó desterrozarlas, y procurar además la modo y forma de facilitar la filtració ó fugida de las aguas. Las terras excessivament argilosas exigeixen una gran cantitat d' adobs, á causa de la propietat que 'ls es peculiar, de xuclar y retenir los gasos, l' oxígeno de l' ayre, y sobre tot los vapors amoniacals, lo cual neutralisa la primera dosis d' adobs que se 'ls hi ha introduhit; pro després, baix la influencia del aygua y d' un exés de adobs, aquets vapors amoniacals se desprenen y las plantas los assimilan.

Aquets terrenos argilosos tenen la propietat de deixar un gust sabonós á la llengua, son de molta consistencia y de color fosch, groch ó roig.

D' aquesta classe de terrenos tenim en lo Vallés tres varietats, á saber: los argilosos, argiloso-arenosos, y argiloso-calcáreos, cual descripció aném á donar

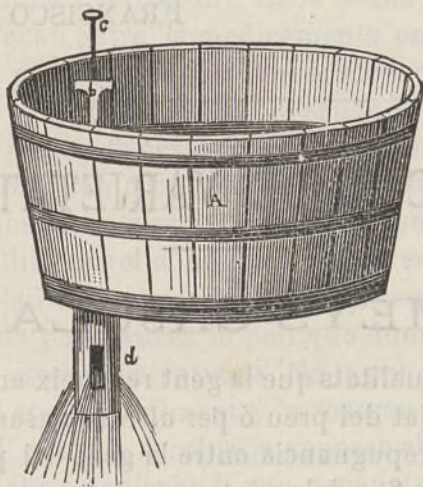
(Seguirá.)

EMBUT-AVISADOR.

Es un aparato que 'l creyém de molta aplicació, no tan sols pels culliters de vi, sino també pels pagesos de totas las comarcas, atesa la munió de serveys que pot reportar á totas las masías.

Consisteix (fig. 26) en un embut de fusta *A*, com tots los altres que generalment s' usen per tot arreu; que pel costat del broch *d*, qu'es fica pel tap de la bota, hi ha un forat per ahont ix lo vi, 'l que pot taparse, donant volta

Embut-avisador (fig. 26).

al mascle *b*, porque ve á ser com una aixeta allargada, per dins de la qu' hi passa un surador enganxat al cap d' avall de la vareta *c*, porque á mesura que 'l such vagi acostantse, aquesta vagi pujant, fins que sent al cap de munt, tapi per dintre y allavors girant la aixeta, pugam

traurer sense por l' embut ab lo vi qu' hi haurá quedat sens que se 'n vessi una gota.

Ni ha encara de mes senzills, puig no consisteixen mes qu' en un embut qualsevol, per dins del cual hi passa un fil de ferro, que porta un tap de suro, que puja quant lo vi es á dalt y son moviment nos indica la mida fins ahont arriba.

De totas maneras, las economías qu' aquests *aparatos casers* poden reportarnos, no son pera ser despreciadas, puix nos proporcionan un estalvi de temps y diners, perque podém omplir las botas sense por de vessarne gens ni mica, y sense tenirne qu' anar refeigint; per quals ventatjas ho posém en coneixement de nostres llegidors per si algú té desitj de saberho y enterarsen millor.

FRANCISCO X. TOBELLA.

SECCIÓ DE VARIETATS

REMEYS CASULANS.

Com son moltas las cualitats que la gent regoneix en alt grau en las plantas y bé siga per lo pujat del preu ó per altrás causas qu' ignorém complertament hi ha una repugnancia entre la gent del poble en provehirse en casa dels droguers y fins dels apotecaris de certs preparats medicinals, traduhirém de l' obreta del Doctor Safray alguns articles qu' en forma de series de passejadas contenen instruccions utilíssimas per aprofitarse dels remeys que poden suministrar plantas molt comunas y poch apreciadas. Suposa 'l doctor Safray que las passejadas las fa ab los alumnos mes aprofitats, y enemich acérrim de carregar la memoria de la joventut ab lo tecnicisme á que altres son tan aficionats, usa en lo seu llibre un llenguatge tan senzill qu' está al alcans de tothom y per aixó mes que per res, nos hem determinat á publicarne lo que mes creyém ha de fer pels lectors de L' ART DEL PAGÉS.

PROPIETATS DE LA PLANTA NOMENADA AGRAM.

Me pregunten, amichs meus, si heu d'anar gayre lluny á buscar plantas. Res d'aixó, porque per tot trovarém prou cosas per instruirnos. Lo camí, 'l barranch, las tancas abundan en vegetals útils. Ne volem un exemple: mireu á terra. ¿qu' es lo que veyeu?—Es una mala herba—oh si, aixís l'anomena tothom y com creix depressa y res li fa res, ja's diu: mala herba may mort. Donchs aqueixa herba es molt bona com aném á veureho. Es la que 'n diém agram (*triticum repens*) porque 'ls gossos y 'ls gats ne menjan per purgarse y sobre tot per evitar-se lo vomit.

Diém qu'aqueixa herba es dolenta porque perjudica 'ls nostres cultius y es molt difícil de destruir á causa de sas arrels llargas, que s'arrastran en totas direccions y de las quals una part per xica que siga reproduheix la planta.

Probeu aquestas arrels nuosas y blancosas qu'acabo d'arrencar y trovaréu que las mes tendras, es á dir, las mes joves, dolsejan. Y es qu'en efecte contenen sucre y midó. Veyeu donchs porque si las feu bullir en l'aygua després d'haberlas xafadas obtindréu una tisana suavisadora, lleugerament diuretica y refrescant. Es la tisana comuna dels hospitals. Los metjes la col·locan entre 'ls medicaments emolients, es á dir, capassos de suavisar las parts ab las que 's posa en contacte: calma la irritació, disminueix 'l dolor y barrejant-se ab la sanch, la dilueix, la fa menos exitant y per consegüent fa cessar las inflamacions. Tots los medicaments d'aquesta classe contenen ó bé goma ó fécula, sucre ú oli, á vegadas variadas d'aqueixas substancias; senten poch y dolsejan una mica. Lo temps apropiat per recullir l'arrel d'aquesta planta es lo mes d'Octubre.

S'escullen las plantas mes tendras, se separan ab cuydado 'ls tronchs, després se las aixafa per trauren la pell que donaria á la tisana un gust amarch y se las fa assecar en caixons. No's pot guardar mes d'un any porque 'ls cuchs l'atacan fàcilment y 'n rosegan la fécula.

La composició d'aquesta arrel fa ja suposar al primer cap d'ull qu'es nutritiva. Los antichs egipciachs li van regoneixer aquesta propietat; la reduhian á farina que barrejaban ab la del blat en temps de carestía. Los pobles del Nort y especialment los polachs recorren al mateix medi. També se'n pot extraure 'l sucre y per la fermentació d'aquest obtenir l'alcohol ó esperit de ví; de manera qu'ab l'arrel d'agram s'ha fabricat algunas vegadas bona cervesa. Veus aquí de la manera com s'ho arreglan. Preneu 10 lliuras d'agram trossejat, lo posau en un cubell y 'l remullau de tant en tant ab aygua tebia de manera que 's mantinga ben humit però sens que l'aygua 'l cubresca. Al cap de poch dias veureu apareixer ja petits pels blanchs senyal de germinació. Aquestos van creixent y cuan

tenen un centímetre de llargada los ficareu en un barril ab 2 y $\frac{1}{2}$ lliuras de bayas de ginebró trencadas, 5 lliuras de sucre roig y sobre 1 y $\frac{1}{2}$ onsa de llevat de cervesa. S' hi tiran tres porrons d' aygua molt calenta y 's remou bé la massa; l' endemá s' hi afegeixen 8 porrons mes d' aygua calenta y 'l dia següent 9 porrons mes, tenint cuydado de deixar una obertura per l' eixida dels gasos produhits durant la fermentació. Al cap de 5 ó 6 dias, la tiraréu en un barril ben net, y dos dias després podréu beurer aquesta cervesa sana y agradable al paladar. Ja veyeu amichs meus qu' aixó que se 'n diu una mala herba serveix per alguna cosa.

No obstant es precís confessar qu' es un assot pel camp qu' arribá invadir y es natural que desitjeu saber com se fa per destruírla, habent sentit á dir moltes vegadas qu' es cosa impossible.

Encara que probesseu de remourer la terra y arrencar totas las arrels es mes que segur qu' una ó altre vos escaparia y ab poch dias tindriau altre volta invadit lo camp. L' agram necessita humitat y mor en una terra seca y estovada en los mesos calents. Si cultiveu en lo camp infestat una planta que requereixi una terra ben preparada y una ó duas remogudas l' agram no podrá resistirho. Donaréu pues á la terra una ó duas llaurors per estobarla bé, després al mes de Maig sembreuhi patatas tornant á llaurar la terra; pel Juny sembreuhi remolatxas y 'ls cuydados qu' aquestas plantas una tras altre necessitarán acabarán per matar tots los rebrots de l' agram.

Habém dit que l' agram es una herba. Aquesta herba perteneix á la familia mes numerosa y útil dels vegetals, la familia de las *gramineas*, (del llatí *gramen* herba). Aquestas plantas son fácils de regoneixer. La canya senzilla, rodona, ordinariament buyda, está dividida per nusos un poch botaruts, d' ahont surten fullas estretas y llargas qu' abrassan en part la canya. La naturalesa no 'ls ha donat las brillants flors que per l' aspecte y olor son casi sempre l' adorno dels vegetals poch útils. Las *gramineas*, que comprenen mes de 3000 plantas, venen á constituir la democracia del reyne vegetal: representan lo poble, cual vida senzilla però fecunda produheix la riquesa y la prosperitat de las nacions. Las *gramineas* son las que forman la catifa de verdor ab que naturalment se cubreix la terra en tots los climas trempats. Las hi debem la herba de nostres prats, ordinari aliment dels ramats. Sos fruyts ó grans son la base de la alimentació del home: 'l blat, lo segol, l' ordi, la cibada, en las regions fredas ó trempadas; lo mill, lo blat de moro, la melca y l'arrós en los climas mes calents abastan á nostras necessitats. Son cultiu 's remonta als temps mes antichs. Varias *gramineas* silvestres podrian en cas de necessitat contribuir á la alimentació del home, tal com: la planta acuatica anomenada en llatí (*Poa fluitans*), cual canya sura per damunt de las ayguas estanyadas y que la gent anomena també herba del Manná. En Prussia la gent pobre la recull per alimentarsen.

Las canyas perteneixen també á la familia de las gramineas. En los paissos calents, los bambús que son unas canyas gegantinas, pujan fins á 25 metros (uns 125 pams), y 'l tronch buyt gruxut com una alsina de 30 anys, serveix per construir casas, per fabricar mobles y objectes domestichs. Entre nosaltres los usos de la palla son ben coneguts. Lo sucre es produhit en las comarcas intertropicals per la evaporació del such de la canya de sucre, 'l que també 's pot extraurer del blat de moro en las regions calentas.

Totas las gramineas son útils: algunas com veyem constituheixen la principal riqueza del pagés, y cosa notable tant sols n'hi ha 3 ó 4 danyosas al home y al bestiar. Entre aquestas coneixereu la cugula ó emborratxada (Lolium temulentum), de la qu'es molt dificil netejá'ls blats. La farina d' aquesta planta barrejada al pá en la proporció de $\frac{1}{15}$ causa ja en l' home, efectes semblables al de la borratxera. Aquesta planta es també un veneno pels gossos, los moltons y 'l caball. Debém donchs tenir molt cuydado en no confondre-la ab lo fals forment (*Lolium perenne*) qu' es al contrari un exel-lent farratge que 's sembra en nostres prats artificials.

Ab aixó 's veu que 'l agram que molts creuhen una herba dolenta té una parantela molt bona. Pertany á una numerosa familia sense la cual l' home arrastraria una vida ben miserable. Procurém donchs tenir una petita provisió de sas arrels emolients, suavisadoras y un xich diuréticas. La tisana ó decuyt qu' ab ella 's fá es útil pels costipats, la febra y totas las malalties inflamatorias.

En altres números anirém continuant la traducció d' alguns trossos del obra del doctor Safray, que 'ns donarán á coneixer las virtuts d' algunas altres plantas.

NOTICIAS AGRÍCOLAS

CONFERENCIAS AGRÍCOLAS DOMINICALS.—Lo diumenge passat comensaren en lo local del Institut agrícola catalá de St. Isidro. Una trentena de personas ocupaban altres tantas cadiras del saló gran que dita corporació facilita per efectuarse dits actes oficials, qu' anirán seguint tots los diumenges vinents.

Siga com se vulla, fora de desitjar la asistencia, una vegada que Barcelona fou l' any passat, com ho ha sigut en lo present, la primera que las inaugurá y seguí ab més constancia, com no dubtém será la única, qu' aixís ho fará enguany.

ESTAT DE LA CULLITA DEL VI EN FRANSA.—L' encarregat de la Revista vinícola de L' ART DEL PAGÉS, acaba de rebre carta d' una de las casas

més importants de Fransa, notificantli 'l resultat de la cullita d'enguany en las diferents y principals comarcas vinícolas de la vehina república; que vist l'interés que té per nosaltres, nos obliga á transcriuren traduïts alguns trossos; per lo qual li anticipém las gracias per lo molt que s'interessa sempre per la nostra publicació.

Paris 10 d' Octubre de 1877.

Molt Sr. nostre: Tenim l'honor de comunicarli 'ls datos qu'hem rebut fins ara sobre 'ls resultats probables de las cullitas de vins en nostres diferents vinyats de Fransa.

Lo Mitj-dia acaba fer la brema ab un temps que no deixava res que desitjar. Lo *Roussillon* se dona per satisfet tocant á la quantitat y qualitat. En lo *Narbonnais*, lo *Minervois* y las parts del *Hérault* que s'han preservat del *Phylloxera*, la cullita, encara que no tan satisfactoria com en lo *Roussillon*, será bona, menos en alguns camps fets malbé per la pedra; 'ls vins tindrán menos color y serán menos alcohólicos (espirituosos) de lo que 's creya. La *Provence* tindrà poch vi pero la qualitat no será dolenta.

Lo *Bordelais* tindrà més vi que l'any passat; se pot calculá 'l producte, sempre desigual en aquesta regió, al d'una petita cullita ordinaria. Actualment se té per que 'ls vins tingan un gust un poch vert. á menos qu'un temps favorable produhesca una modificació. El *Tarn y Garonne* y 'l *Lot y Garonne* prometen major abundancia que 'l *Bordelais* y una bona qualitat.

En las *Charentes*, ahont los estragos del *Phylloxera* han sigut considerables, la cullita será de las més mitjanas com qualitat y quantitat.

Lo *Beaujolais* ha padescut molt ab la malaltia y la pedra; s'espera sols fer una cullita mitjana y la qualitat no será de las superiors.

En lo *Mâconnais*, la *Côte-Chalonnaise* y la *Bourgogne*, 's té esperansas de fer un any com d'ordinari y una qualitat passadora.

En quant á tots los demés vinyats del Centro (*Cher*, *Touraine*, *Orléanais*, *Sancerrois*, *Auvergne*, etc.) han obtingut una abundant cullita, qual qualitat es impossible apreciar encara pero 's creu que 'l vi tindrà, en general, un gust una mica vert.

En resúmen, la cullita d'aquest any será en son conjunt bastant satisfactoria com quantitat, pero 's creu tindrà falta de riquesa alcohólica (esperit) y un poch d'aspror en lo gust.

. . . . .

. . . . .

Imprenta de «La Renaixensa», Portaferrixa, 18, baixos.

Comensant l' época de la sembra de grans, recomanem als pagesos l' **ADOB COMPLERT CATALÁ** ab la seguritat de que tots los que no 'l tingan ja conegut, se convencerán de las ventatjas d' emplear aquest adob pera las terras, en comparació ab qualsevol altre, puig sent la seva composició cóm la del bon fems d' estable, (pero d' una forsa molt mes superior) poden esperar resultats satisfactoris y tenir la seguritat de que 'l seu us continuat no esterilizará may lo terreno, com acaban per ferho 'ls guanos y demés adobs imcomplerts. Aquesta fábrika nomenada **LA AGRICULTORA CATALANA**, fundada en 1863, per l' enginyer y catedrátich D. Lluís Justo y Villanueva, es ja coneguda de molts hisendats, qu' ab gran acceptació fa alguns anys venen servintse dels fems qu' elabora.

DEMANINTSE PROSPECTES.

Dirigirse als Srs. GINESTA y MARQUET, portxos d' en Xifré, núm. 6, entressuelo.—BARCELONA.

GABELLA DE GINESTA Y DE PI

N' hi ha per vendre: de 1.500 á 2.000 cargas de la primera y de 2.000 á 2.500 de la segona á casa Montmany del Papiol, aixís com també *Plátanos y acacias pera passeig*, y *moreras* pera l' alimentació dels cuchs de seda. Tot de forsa superior, de bona mena y á bon preu.

Informará l' amo de l' hisenda de casa Montmany del Papiol, duenyo del establiment de vins anomenat «La Llegítima.»—Plassa de Catalunya, Café de Pelayo.—Barcelona.

GRAN CANTITAT

DE

FOSFAT DE CALS

procedent d' una fàbrica de productos animals ó sigan *desperdicis d' ossos y banyas* en estat de ser aplicat immediatament á las plantas com *adob* y á un preu molt acomodat. *Informarán* en lo carrer del Càrme, número 41, pi 2.º, 1.ª porta.—Barcelona.

VENDA D' UNS TERRENOS

SITUATS EN STA. MARGARIDA DE MONTBUY

Una pesa de terra de regadiu nomenada **Hort de baix**, de cabuda: 8 áreas y 32 centiáreas de 1.ª calitat.

Altre pesa de terra camda de 1.ª calitat nomenada **Sort del Colom**, de cabuda: dos mujadas.

Un altre pesa nomenada **Ubaga de casa Vidal**, d' extensió: 7 mujadas de bosch de 1.ª y 2.ª classe.

Nota: las dos pesas primeras están á mitja hora de Igualada, y 'l bosch á tres cuarts d' hora, ab la ventatja de poder carregar las fustas y llenyas al peu del bosch qu' hi ha carretera fins Igualada.

Tots aquets terrenos son sense cens de cap mena.